

**DEN PRIVATE SEKTOR I UDVIKLINGSBISTANDEN:
GENVEJ TIL FATTIGDOMSBEKÆMPELSE ELLER BILLIG EKSPORTSTØTTE?**

Af Marie Cæcilie Falck-Rasmussen og Morten Blomqvist

RESUME

Privatsektoren er udset til at spille en central rolle i fremtidens udviklingsbistand. Danmark og mange såkaldte ligesindende donorer ser, at flere private investeringer og en dynamisk privatsektor vil være vigtige byggesten for at skabe nye job, skatteindtægter og øge den økonomiske vækst i udviklings- og mellemindkomstlande. Spørgsmålet er dog, om udviklingsbistand gennem den private sektor vil nå ud til de 1,2 milliarder mennesker, som FN¹ estimerer lever i ekstrem fattigdom i dag, og i hvor høj grad donorlandenes egne handelsinteresser kommer til influere udformningen af udviklingsbistanden i fremtiden.

Denne IBIS-analyse er et indspil til den danske debat om handel og privatsektorens rolle i udviklingsbistanden. Det sker på baggrund af sammenlægningen af handel og udviklingsbistand under den samme minister, lanceringen af regeringens

nye strategi for eksportfremme og økonomisk diplomati samt EU kommissionens kommunikation om en stærkere rolle for privatsektoren for at opnå inklusiv og bæredygtig vækst i udviklingslande.

Analysen konkluderer, at privatsektoren og øget handel er vigtige byggesten for skabe vækst og job, men at handel og privatsektorinvesteringer langt fra altid er en win-win situation for at løfte over en milliard mennesker ud af ekstrem fattigdom. Der er meget stor forskel på måderne at støtte handel og privatsektoren, og ikke alle er gavnlige. Der skal derfor etableres klarere retningslinjer, der sikrer, at udviklingsbistand kanaliseret gennem den private sektor bidrager til målsætning om at reducere fattigdom. Denne effekt skal kunne måles og dokumenteres. Når Danmark bruger midler, der er øremærket til at bekæmpe fattigdom, så skal der være et klart resultat for verdens fattigste.

INTRODUKTION

Udviklingsbistand har spillet en central rolle for at løfte en lang række udviklingslande ud af fattigdom de sidste årtier, men for første gang siden 1997 faldt den samlede globale udviklingsbistand i både 2011 og 2012². I 2013 så man igen en stigning i udviklingsbistanden på globalt plan, på trods af at 11 DAC lande rapporterede et fald i den nationale udviklingsbistand. Mange udviklings- og mellemindkomstlande oplever i disse år en høj økonomisk vækst og tiltrækning af udenlandske investeringer, og dermed spiller udviklingsbistanden fra et rent økonomisk synspunkt en mindre rolle. Desuden er nye donorlande som Kina, Brasilien og Sydkorea blevet vigtige for mange udviklingslande. Det har givet donorlandene anledning til at se på nye veje for udviklingsbistanden. At give støtte gennem privatsektoren er blevet set som løsningen, da udviklingsbistand dermed kan blive katalysator for flere private investeringer i udviklings- og mellemindkomstlande.

Danmark har fulgt trop med mange andre donorlande og ser, at udviklingsbistand i højere grad bør fungere som en katalysator for at mobilisere private investeringer i udviklingslande, at øget handelssamarbejde kan være til gavn for både udviklingslandene og fattigdomsbekæmpelse samt bruge vores gode netværk og renome i landene til at fremme dansk eksport og investeringer. Dermed kan det økonomiske udbytte af udviklingsbistanden mangedobles, men risikoen er, at fattigdomsorienteringen og det nationale ejerskab i udviklingsbistanden dermed forsvinder, og at donorlandene i højere grad vægter generel økonomisk vækst og egne handelsinteresser. Denne korte analyse sætter en kritisk lup på det øgede fokus, der er på handelsinteresser og privatsektorinvesteringer, og den stigende indflydelse det har i udviklingsbistanden.

HVORFOR STIGENDE FOKUS PÅ PRIVATSEKTORLØSNINGER I UDVIKLINGSLANDE?

Privatsektoren spiller uden tvivl en vigtig rolle for at skabe udvikling og reducere fattigdom i udviklingslandene, og er en central komponent for at skabe arbejdspladser, diversificere økonomien og skabe fundamentet for øgede skatteindtægter. Foruden at øge investeringer i udviklingslandene ses den private sektor også som en vigtig drivkraft for at udvikle innovative løsninger, der kan være essentielle for at løse en lang række af fattigdomsudfordringerne³. Privatsektoren opfattes som mere bæredygtig, da den bygger på markedsprincipper og

at nye offentlig-private-partnerskaber vil være vigtige i fremtiden for at etablere ny infrastruktur og yde effektiv service i sundheds- og landbrugssektorerne.

Et fokus på privatsektorens rolle i udviklingsbistanden er som sådan ikke en ny tendens. Det nye er, at privatsektoren i så høj grad nu nævnes som løsningsmodellen for at udrydde ekstrem fattigdom, og at donorerne vil kanalisere bistandsmidler øremærket til fattigdomsbekæmpelse gennem alternative finansieringsmodeller og fonde, som i disse år bliver oprettet i samarbejde med banker, forsikringsselskaber og pensionskasser. Disse nye investeringsmodeller og fonde skal udvikle innovative partnerskaber med privatsektoren, der kan virke som katalysator for investeringer til udviklingslandene og lave nye offentlig-private-partnerskaber.

Udfordringen er, at effekten af disse fonde endnu ikke er dokumenteret, særligt ikke deres effekt i forhold til at komme de fattigste mennesker til gode. Desuden er genomsigtigheden i fondene ofte lav og udviklingslandenes interesser er svagt eller slet ikke repræsenteret i mange af disse nye fonde. I stedet er det professionelle bestyrelser fra den private sektor i donorlandene, som tager beslutninger bag lukkede døre uden den samme form for åbenhed, som man ellers har kæmpet for at opnå i institutioner som Verdensbanken og FN. Desuden går mange investeringer til traditionelle områder som mine, olie og tømmerindustrien, som ikke udvikler nye sektorer i landene og som muligvis ville have fundet sted alligevel.

Der hersker ingen tvivl om, at privatsektoren er vigtig, da den står for 90% af alle jobs i udviklingslandene. Den nye privatsektororienterede tilgang indeholder en til tider naiv tro på, at markedets usynlige hånd vil skabe en fattigdomsfokuseret udvikling. Det er dog langt fra altid tilfældet, og OXFAM har for nyligt understreget, at 7 ud 10 mennesker i verden lever i lande, hvor uligheden er steget de sidste 30 år og at en procent af verdens befolkning ejer næsten 50% af klodens resourcer. Selv den internationale valutafond begynder at italesætte den stigende ulighed i både industrialiserede og udviklingslande som en barriere for økonomisk vækst og stabilitet⁴, og rapporten Global Risks fra Verdens Økonomiske Forum anså indkomstforskelle som den største globale risiko i 2013.

Et af problemerne i tilgangen i både Danmarks og EU's strategier er, at privatsektorinvesteringer generelt bliver beskrevet som en win-win situation, at der ikke bliver differentieret mellem forskellige typer af privatsektor-

investeringer, og at utilsigtede konsekvenser overhovedet ikke nævnes i strategierne. Det er for eksempel helt afgørende, om støtten er til virksomheder fra udviklingslandene eller til store multinationale virksomheder fra OECD-landene. Det er også helt afgørende, om det er virksomheder, der har en stærk jobskabelse, afledt af efterspørgsel i udviklingslandene og forventet skattebetaling, eller om det er i virksomheder, der udvinder mineraler og olie uden at skabe mange job eller dynamiske effekter i landene. Desuden er det også vigtigt at holde sig for øje, at en ukontrolleret privatsektor kan have store negative konsekvenser for særligt fattige og marginaliserede befolkningsgrupper, særligt i lande med et svagt regeringsapparat. Det er særligt oprindelige folk og marginaliserede grupper, der kan komme i klemme. Det er derfor essentielt, at der bliver fastlagt nogle klare spilleregler, som definerer, hvad der er privatsektorens styrker og svagheder, samt hvornår og i hvilke sektorer det giver mening at støtte private investeringer.

DET ØGEDE FOKUS PÅ PRIVATSEKTOREN

Privatsektorens rolle som drivkraft i udviklingsbistanden er et centralt tema i forhandlingerne om de nye post-2015 mål. I Danmarks strategi for udviklingssamarbejde 'Retten til et bedre liv' og i 'Strategien for vækst og beskæftigelse' står tendensen om privatsektorens mere centrale rolle også tydeligt frem. Her slås det fast, at "udviklingssamarbejde kan være med til at skubbe forandring i gang på en måde, som anden finansiering ikke kan. Det kan også støtte udvikling og afprøvning af nye ideer og koncepter for eksempel ressourceeffektiv produktion og teknologi anvendelse, hvor kommerciel finansiering ikke er tilgængelig, og hvor det har potentiale til at bidrage til fattigdomsbekæmpelse. Og vi kan udvikle innovative finansieringskilder og partnerskaber med den private sektor og andre aktører og dermed rejse flere midler til finansiering af udvikling"⁵.

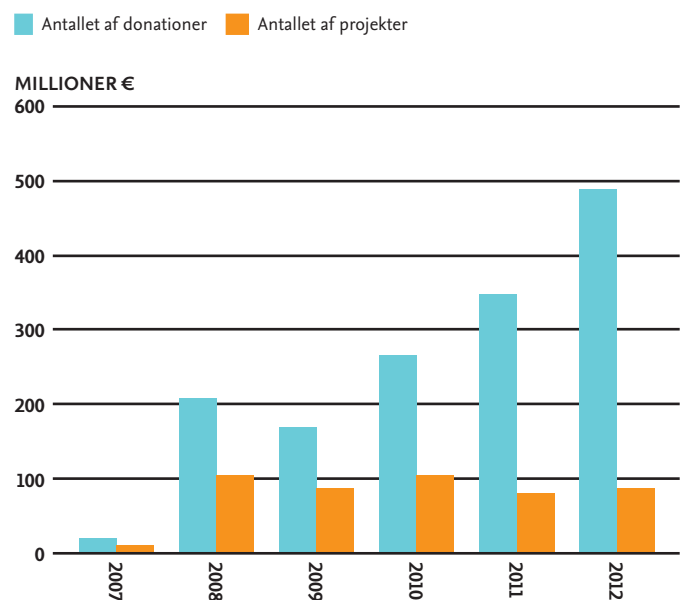
Et synligt eksempel er EU-Kommissionens nye kurs, som blev fastlagt med lanceringen af en såkaldt meddelelse 'Agenda for Change', der sætter fokus på at støtte privatsektoren gennem såkaldte *blending mekanismer*. Disse blending mekanismer allokerer midler gennem innovative finansieringsinstrumenter som lån, garantier og risiko-garantier⁶. Instrumenterne bliver i højere grad udlanceret til kommercielle banker, forsikringselskaber eller nye typer af privatledede finansieringsfonde med yderst begrænset erfaring med at skabe inklusiv vækst eller måle fattigdomsreduktioner. Det betyder i sidste ende, at der er færre midler til andre vigtige områder

som uddannelse, god regeringsførelse og menneskerettigheder, som er centrale byggesten for en dynamisk privat sektor.

Fra 2007 til 2012 steg procentdelen af EU's udviklingsbistand til disse blending mekanismer fra 0,2% til 4%⁷. Det understreger EU's eksterne prioriteter, hvilket inkluderer støtte til EU virksomheders aktiviteter og investeringer i udlandet. Alene fra 2010 til 2012 skete der en fordobling af bistand, der går til blending. I absolutte tal betyder det, at der i 2012 næsten gik €500 millioner i udviklingsbistand til at finansiere disse fonde. Udviklingsbistand som kunne være brugt på andre indsatser⁸.

figur 1

EU-UDVIKLINGSBISTAND KANALISERET Gennem BLENDING-MEKANISMER

Kilde: Eurodad "A Dangerous Blend?" 2013

DONORLANDENES HANDELSINTERESSER

En lang række lande begynder åbent at tale om egne handelsinteresser forbundet med udviklingsbistanden. Den danske regerings nye strategi for eksportfremme og økonomisk diplomati sigter direkte mod nye vækstmarkeder i udviklingslande og dedikerer et helt kapitel til at forbedre samspillet mellem udviklingsbistand og kommerciel indsats. Strategien taler direkte om, at dansk udviklingsbistand skal omsættes til forretningsmuligheder og merværdi for dansk erhvervsliv, mens fattigdomsorienteringen bliver klemt ind i ubetydelige bisætninger.

Sammenblanding af handelsinteresser og udviklingsbistand har ellers været fyord, efter at mere end 100 lande skrev under på Paris Deklarationen i 2005 om at harmonisere og tilpasse deres udviklingsbistand til modtagerlandenes behov og politikker og dermed gøre udviklingsbistanden mere effektiv. Heriblandt var et tema at afbinde bistanden fra nationale handels- og erhvervsinteresser fra donorlandene. Nu bliver donorlandenes handels- og erhvervsinteresser italesat som win-win og innovative løsninger, som både kan gavne donorlandenes erhvervsinteresser og skabe udvikling for fattige befolkningsgrupper.

Selv om den danske bistand generelt holder udviklingsbistand og handelsinteresser adskilt, så giver sammenlægningen af handel- og udviklingsministerierne og tonen i den nye strategi for eksportfremme og økonomisk diplomati anledning til bekymring. I Holland, som har været en af Danmarks ligesindede donorer det sidste årti, har sammenlægningen af udenrigshandel og udviklingsbistand betydet en direkte sammenblanding af hollandske erhvervsinteresser og udviklingsbistand, som næppe er til gavn for verdens fattigste befolkningsgrupper

Det er særligt den nye Dutch Good Growth Fund (DGGF), der har modtaget stor kritik. Fonden på €740 millioner viser helt tydeligt, hvordan privatsektortilgangen i langt højere grad bruges til at støtte donorlandenes handelsinteresser end modtagerlandets behov og ønsker⁹. DGGF's mest kritisable element er dens støtte til eksportkreditter til hollandske virksomheder. Det er ganske enkelt svært at se, hvordan eksportstøtte til hollandske virksomheder gavner udvikling og fattigdomsbekæmpelse i udviklingslandene. Desuden er to af finansieringssporerne begrænset til udelukkende at kunne søges af hollandske virksomheder, og burde snarere betegnes som eksportstøtte til hollandske virksomheder end udviklingsbistand.

Sporerne fra tidligere tiders eksportkreditter spøger stadig, f.eks. i Sudan som stadig har en stor gældsbyrde fra danske eksportkreditter fra 1970erne (se boks). Eksemplet fra Sudan viser, at långivning til udviklingslande pålægger donorlandene et stort ansvar for at sikre, at der kommer bæredygtigt udvikling ud af private investeringer finansieret af udviklingsbistand og samtidig undgå en ny gældskrise for udviklingslandene. Her skal det tages i betragtning, at Verdensbankens 2014 rapport om international gældsstatistik har vist, at alle relevante gældsindikatorer blev forværret i 2012, hvilket er første gang siden 2000¹⁰.

EKSPORTKREDITTER OG GÆLDSFÆLDER I SUDAN

Sudans gæld til Danmark var ifølge Udenrigsministeriet mellem 5,5 til 6 milliarder kroner i 2011. Gælden er opstået ud af eksportkreditter givet til landet i løbet af 1970erne og starten af 1980erne. Gælden er, efter IBIS' oplysninger, fordelt over cirka 100 eksportkreditter, der blandt andet er blevet tildelt skibsværftet B&W, Grundfos, Gram, Bukh Motor og FLSmidth cementkoncern. Eksportkreditterne er givet med et udviklingsmål, men i høj grad også for at fremme dansk eksport.

Gælden bygger oprindeligt på eksportkreditter for cirka 500 millioner danske kroner, men da Sudan stoppede med at afdrage på gælden i 1984 var den steget til 700 millioner inklusiv de påløbende renter. Sudans manglende evne til at servicere gælden resulterede i, at Danmark pålagde landet morarenter på mellem 9 og 13%, og endte på et beløb på 5,5-6 milliarder i 2011. Det har ikke været muligt at få opdateret tallene, men gælden er stadig ikke blevet eftergivet Sudan. Hvis og når gælden bliver eftergivet vil det indregnes som en del af dansk udviklingsbistand og dermed mindske det beløb betydeligt, der er til rådighed til egentlig udviklingsbistand¹¹.

Det danske udviklingssamarbejde har endnu ikke iværksat store omstruktureringer som i Holland, men den nye klimainvesteringsfond, som blev oprettet i 2014, er delvist bundet til danske erhvervsinteresser med brug af dansk udviklingsbistand. Det er for tidligt at definere det som en ny tendens i dansk udviklingsbistand, men det er afgørende, at sammenlægningen af handel og udviklingsbistand ikke bliver et skridt tilbage mod bunden bistand og fokus på nationale handelsinteresser frem for direkte fattigdomsbekæmpelse. Det er ganske enkelt ikke kønt, hvis Danmark begynder at sminke støtte til danske erhvervsinteresser i udviklingslande som udviklingsbistand.

DEN DANSKE KLIMAINVESTERINGSFOND

Investeringsfonden for udviklingslande (IFU) lancerede i januar 2014 en ny klimafinansieringsfond (KIF), som er nyt offentligt og privat samarbejde mellem danske pensionskasser, IFU og midler fra dansk udviklingsbistand. I alt har fonden 1,2 milliarder med det formål at skabe grøn vækst i udviklings- og mellemindkomstlande.

Fonden viser en forholdsvis fornuftig tilgang på en række områder i forhold til andre privatfinansieringsmodeller ved at sikre (i) at en stor del af fondens midler fra starten stammer fra pensionskasser og yderligere midler vil blive tilført af låntagervirksomheder, (ii) at midlerne, som kommer fra udviklingsbistanden, investeres i udviklingslande, der lever op til Danidas kriterier, (iii) at klimainvesteringfonden kun kræver en dansk underleverandør i investeringsprojektet, hvilket øger muligheden for, at modtagerlandene bedre kan udvælge den bedste partner på globalt plan, (iv) at private investeringer giver god mening med grøn omstilling, som kræver store up-front investeringer, som KIF-fonden kan være med til at løse, og (v) det stærke fokus på den grønne teknologi giver gode muligheder for overføre ny teknologi og know-how til modtagerlandene.

Fonden har dog forsat en række udfordringer for at leve op til de globale aftalers principper om gennemsigtighed og deltagelse fra udviklingslandene. Investeringskomiteen har ingen medlemmer fra udviklingslande eller fra civilsamfundet. Desuden er IBIS blevet forklaret, at at specifikke investeringer lukket for offentlig indsigt. Det skyldes ifølge IFU den danske lovgivning, hvilket dog ikke gør det mindre problematisk, når Danmark ellers presser vores samarbejdslande for styrke gennemsigtighed og god regeringsførelse.

OFFENTLIG-PRIVATE PARTNERSKABER

En lang række af de store private investeringer er tænkt som led i større offentlig-private investeringer. Her står en lang række multilaterale og nationale udviklingsbanker, også fra nye donorlande som Kina og Brasilien, klar med finansiering. Store anlægsbyggerier som veje og broer samt grøn omstilling kræver i mange tilfælde offentlig-privat investeringer. Det kan være mere problematisk i andre sektorer som sundhed og uddannelse (se boks med eksempel fra Lesotho).

Eksemplet fra Lesotho viser, at offentlig-private investeringer binder nationale regeringer og befolkningen for lange perioder. Det kan derfor være en dyr affære for landene at indgå langsigtede aftaler med private investorer, hvis der ikke er helt klarhed over konsekvenserne, eller hvordan profit og udgifter fordeler sig.

Den stigende konkurrence mellem udviklingsbanker til at finansiere offentlig-private-partnerskaber kan være med til at styrke innovative former for investeringer, men risikoen øges også markant for at bidrage til investeringer, der har negative konsekvenser for lokalbefolkningen eller som aldrig kommer den fattige del af

LESOTHO – DYR OFFENTLIG-PRIVAT INVESTERING I SUNDHEDSSEKTOREN

I 2009 skrev Lesotho under på en af de første offentlig-private investeringer af et hospital i et udviklingsland. Hospitalet skulle afløse det nedslidte offentlige hospital i hovedstaden Maseru. De løbende omkostningerne til nye hospital er i dag tre-fire gange så højt som det gamle hospital og optager mere en halvdelen af landets samlede sundhedsbudget.

Det er et langt højere beløb end forventet, som på ingen måde kan retfærdiggøres i et land, hvor størstedelen, og den fattigste del af befolkning, lever på landet. Kontrakten løber i 18 år og yderligere stigninger i omkostningerne er en mulighed. Verdensbankens privatfinansierings organisation IFC vurderede i deres baseline-studie, at udgifter, der overstiger 40% af det samlede sundhedsbudget, ikke er bæredygtigt.

befolkningen til gavn. Desuden opstår der klare interessekonflikter, når donorlande på den ene side donerer teknisk rådgivning og gavebistand til udviklingslande i sektorer, hvor de samtidig også har nationale erhvervsinteresser. Der er sandsynlighed for, at sådanne interesse konflikter ikke kommer modtagerlandet eller dets befolkningsinteresse til gavn, særligt i lande med svage regeringsinstitutioner.

Den danske regerings strategi for eksportfremme og økonomisk diplomati fremhæver medicinal-, landbrug- og vandsektorerne som områder med stor relevans for danske erhvervsinteresser. Det er dog også sektorer, hvor der ofte skabes utilsigtede konsekvenser for dele af befolkningen, hvis private investeringer får frit spil. I mange udviklingslande har der været store konflikter, når vand er blevet privatiseret eller landbrugsjord solgt eller udlejet uden tilstrækkelig involvering af lokalbefolkningen.

BLIVER SKRØBELIGE STATER OG UDVIKLINGSLANDE TABERNE AF ØGET PRIVATSEKTOR FOKUS?

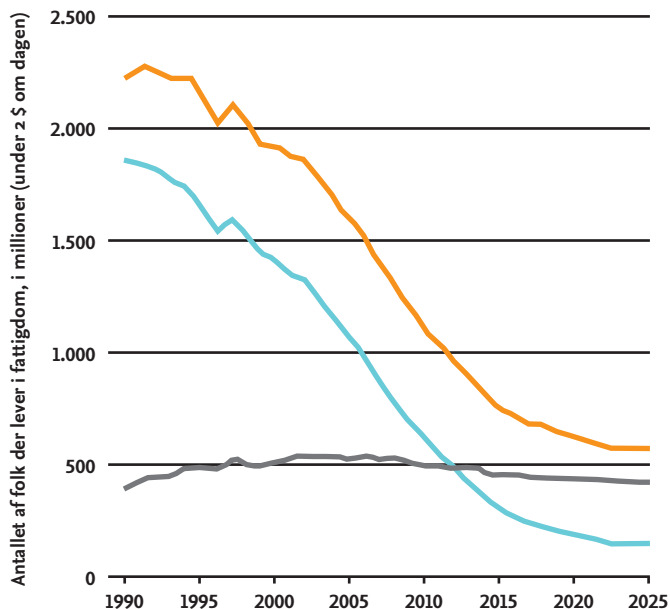
Størstedelen af de 1,2 milliarder mennesker der i dag lever i ekstrem fattigdom bor i mellemindkomstlande (60%¹²), og OECD forudser, at flere donorlande vil øge udviklingsbistanden til mellemindkomstlande (se tabel 1). Den engelske tænketank Overseas

Development Institute (ODI) ser det dog som en kort overgangsfase og regner med, at verdens fattige igen på sigt vil være koncentreret i skrøbelige stater, udviklings- og afrikanske lande¹³. Det er nemlig i disse lande, at de fattige mennesker er sværest at nå både på grund af konflikter, men også fordi disse mennesker lever i lande med mangel på adgang til god uddannelse, infrastruktur og markedadgang. Deres udregningsmodel er dog forskellig fra FN's og Verdensbankens, men det ændrer ikke ved ODI's forsøg på at fremskrive en tendens for, hvor fattigdommen vil være at finde i 2025¹⁴.

figur 2

FORANDRINGER I GLOBAL FATTIGDOM

Ikke-skrøbelige stater Skrøbelige stater Total

Kilde: ODI "Horizon 2025 – Creative Destruction in the Aid Industry" (2012)

På trods af, at ODI viser, at fattigdommen er nemmere at reducere i mellemindkomstlande, viser tendensen fra OECD, at den officielle udviklingsbistand i stigende grad bliver mere fokuseret mod mellemindkomstlande¹⁵. Det kan skyldes både, at mange nye mellemindkomstlande stadig har brug for støtte for at konsolidere deres udvikling, men også fordi nye mellemindkomstlande som Vietnam, Cambodia og Ghana er mere interessante for donorlandenes erhvervsinteresser. Tabel 1 viser, at udviklingsbistanden stagnerer eller falder til udviklingslande (både skrøbelige og ikke-skrøbelige), mens den stiger til mellemindkomstlande (både øvre og nedre).

Tabel 1

VÆKST I TRADITIONEL BISTAND

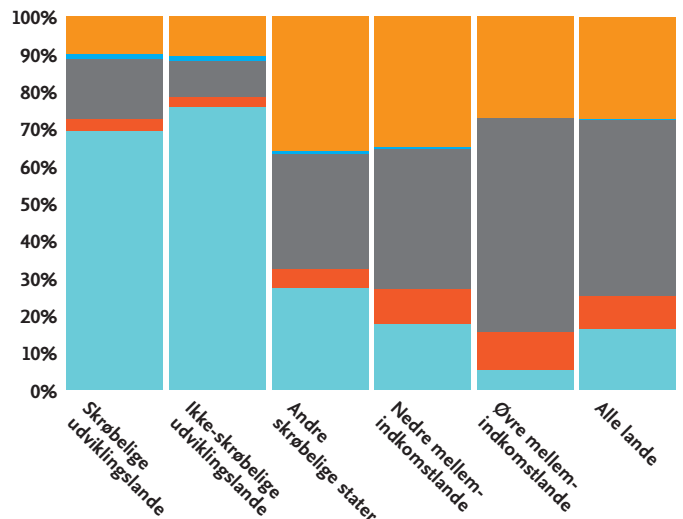
	2000-2007	2008-2011	2012-2016
SKRØBELIG UDVIKLINGSLANDE	10%	6%	0%
IKKE-SKRØBELIG UDVIKLINGSLANDE	4%	4%	-1%
ANDRE SKRØBELIG STATER	10%	4%	2%
NEDRE MELLEM-INDKOMSTLANDE	1%	8%	3%
ØVRE MELLEM-INDKOMSTLANDE	1%	3%	1%

Kilde: OECD "The Where' of Development Finance" (2013)

figur 3

FORDELING I UDVIKLINGSFINANSIERING

Traditionel bistand Andre officielle flow Private flow
Private donationer Remitter

Kilde: bygger på 2011-tal fra OECD "The Where' of Development Finance" (2013)

Tendensen om at dirigere udviklingsbistanden mere væk fra de fattigste udviklingslande er problematisk, da disse lande er langt mere afhængige af udviklingsbistanden, og udfordringen for at tiltrække solide private investeringer er størst her. Som figur 3 viser, udgør privatsektorinvesteringer en langt mindre del af udviklingsfinansieringen i disse lande.

Hvis privatsektordreven bistand og øget samhandel skal være fattigdomsorienteret og sikre investeringer, der ellers ikke ville være sket, bør disse investeringer fokusere mere på udviklingslande og skrøbelige stater. Dermed vil udviklingsbistanden promovere investeringer og en dynamisk privatsektor i lande, hvor usikkerheden for privatsektorinvesteringer er størst, og som ellers har svært ved at tiltrække private investeringer.

KONKLUSIONER

Privatsektoren spiller utvivlsomt en vigtig rolle for at skabe udvikling og reducere fattigdom i udviklings- og mellemindkomstlande, men det bør også tages i betragtning, at privatsektorfokuseret udviklingsbistand ikke altid er win-win for udviklingslandene og fattige befolkningsgrupper. Desuden søsætter både store mellemindkomstlande og traditionelle OECD donorlande nye store privatsektororienterede programmer som kan oversvømme udviklingslandene.

Det nye fokus på innovative finansieringsmodeller bør monitoreres tæt for at sikre, at de gavner en inklusiv vækst i modtagerlandene og at fattigdomsorienteringen fastholdes, særligt når finansieringsmodellerne indeholder midler øremærket til fattigdomsbekæmpelse. IBIS anbefaler, at man tager følgende punkter i betragtning for at sikre kvalitet og en balance i privatsektordreven tilgang i udviklingsbistanden.

- Donorlandenes erhvervs- og handelsinteresser skal adskilles klart fra udviklingsbistanden for at sikre kvalitet og undgå interessekonflikter mellem erhvervsinstrumenter og teknisk bistand ydet til regeringerne.
- Nye, innovative investeringsmekanismer og fonde skal monitoreres tæt for at sikre kvalitet og resultater målt på fattigdomsbekæmpelse. Investeringer skal opretholde høje socioøkonomiske og miljømæssige standarder gennem hele processen, og der skal være fuld gennemsigtighed.
- Investeringsfonde skal primært støtte udviklingslande og sektorer, der ellers ikke ville have modtaget investeringer, for at sikre merværdi og additionalitet i investeringerne og målbar effekt for de fattigste og mest sårbare befolkningsgrupper.
- Private investeringer finansieret af udviklingsbistand skal leve op til gennemsigtighed og god regnskabsførelse som alle andre udviklingsprojekter, dvs. virksomheder skal fremlægge virksomhedsregnskaber

og land-til-land rapporteringer om skattebetalinger. Desuden skal investeringer gå uden om selskaber, der foretager aggressiv skatteplanlægning.

- Indikatorer i finansieringsfonde bør fokusere mere på skattebetaling, jobskabelse og betydning for fattigdomsbekæmpelse, og ikke kun på investeringernes afkast og investeringer i landet.
- Investeringer skal først og fremmest fremme små og mellemstore selskaber baseret i udviklingslandene selv, frem for store selskaber baseret i OECD-landene.
- Investeringer bør gå til sektorer og lande, hvor de giver ny værdi, det vil sige ikke til sektorer og investeringer som kunne have fået konventionelle lån på markedsvilkår.
- Man bør analysere, hvor meget udviklingsbistand der bør gå gennem privat sektoren for at sikre tilstrækkelig udviklingsbistand til andre kerneområder som uddannelse, god regeringsførelse, menneskerettigheder og demokrati.
- Privatsektorens overordnede bidrag til at øge eller mindske ulighed bør evalueres, særligt med fokus på sikre en forsat høj udviklingsbistand til skrøbelige stater og de fattigste udviklingslande.
- Udviklingslandene og civilsamfundet skal deltage aktivt i udformningen af nye privatsektorprogrammer og finansieringsmekanismer for sikre nationalt ejerskab, gennemsigtighed og bygge privatsektorinvesteringer inden for en rettighedsbaseret tilgang.

- ¹ *The Millennium Development Goals Report 2013*, UN, New York.
- ² OECD (2013) *Aid to Poor Countries Slips Further as Governments Tighten Budgets*.
- ³ Se f.eks. Regeringens strategi for eksportfremme og økonomisk diplomati (maj 2014) og EU kommissionens *A stronger role of the private sector in Achieving Inclusive and Sustainable Growth in Developing Countries: communication from the Commission to the European Parliament, the Council*, (May, 2014).
- ⁴ *Fiscal Policy and Income Inequality*, IMF Policy Paper, 2014
- ⁵ Danida (2012) *Retten til et bedre liv – Strategi for Danmarks udviklingssamarbejde*.
- ⁶ *A stronger role of the private sector in Achieving Inclusive and Sustainable Growth in Developing Countries: communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the the European Economic and Social Committee and the Committee of the regions*. (May 2013, 2014), European Commission, Brussels.

- ⁷ Eurodad (2013) *A dangerous blend? The EU's agenda to 'blend' public development finance with private finance*.
- ⁸ Eurodad (2013) *A dangerous blend? The EU's agenda to 'blend' public development finance with private finance*.
- ⁹ ActionAid, Both Ends, SOMO (2013) *The Dutch Good Growth Fund – Who profits from development cooperation?*.
- ¹⁰ The World Bank's 2014 *International Debt Statistics report*, Washington DC.
- ¹¹ IBIS (2013) *Sudans Gæld – En lukrativ forretning for Danmark*.
- ¹² OECD (2014), Serge Tomasi *Does Aid Have A Future?*.
- ¹³ ODI (2012) *Horizon 2025 - Creative Destruction in the Aid Industry*.
- ¹⁴ Hvor FN og Verdensbanken estimerer, at der i dag er 1,2 milliarder som lever på under 1,25 dollars om dagen, så anser ODI, at der 800 millioner mennesker som lever på under 2 dollars om dagen.
- ¹⁵ OECD (2013) *The Where' of Development Finance – Towards Better Targeting of Concessional Finance* (DAC meeting, 22 October 2013).